

(готелів, апартаментів, хостелів тощо). Найуживанішими в процесі номінації готелонімів як Вільнюса, так і Києва, є засоби державної мови, відповідно литовської та української. Досить частотними за вживанням є також власні назви англійською мовою, що пов'язано з її провідним статусом мови міжнародного спілкування. Натомість номені, запозичені з класичних мов, посідають порівняно з ними скромне місце й становлять 1,7% для Вільнюса та 0,5% для Києва. Назви грецько-латинського походження переважно відзначаються певною мотивованістю; вибір на їхню користь корелює зі специфікою діяльності закладів такого типу й зумовлений прагненням підкреслити особливості функціонування, характер послуг тощо. Так, можна виокремити групу номенів на позначення античних будівель та їхніх частин: Atrium Hotel, Aula apartments, Domus Maria Hotel, Hortus Vilnius apartments, Villa Aurora apartments, Вілла Віта ресторано-готельний комплекс, Домус готель. Вибір назви може бути пов'язаний з прагненням створити відчуття домашнього тепла й затишку, родинних або дружніх зв'язків (Amicus Hotel, Domina apartments, Familia apartments, Privatus apartments, Grata by Centrum Hotels) або ж підкреслити особливі риси помешкання чи його атмосфери (Bonum apartments, Florens guesthouse, Somnia apartments, Domus Fortuna, Fortuna Hostel, In Astra Hotel, Panorama Hotel). На винятковий сервіс натякають назви Status apartments і Senator апарт-готель преміум-класу, а Bursa готель завдячує своєю назвою насамперед історичним реаліям. Також серед готелонімів представлені назви, вибір яких можна пояснити суто особистими уподобаннями. Зокрема, Orion apartments, Helios apartments і Taurus guesthouse є малоінформативними й жодним чином не пов'язані з характером послуг, які пропонують ці заклади.

Ключові слова: готелонім, номен, лінгвістичний ландшафт, грецько-латинська назва, античність.

Ірина ГУЦУЛЯК

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Категорія зворотности дієслів у литовській і українській мовах

Формальними показниками зворотних дієслів у литовській мові є афікс *-si/-s*, в українській *-ся/-сь*. Проте на відміну від сучасної української мови, де *-ся/-сь* завжди наприкінці дієслова (*одягатися, листуватися, навчатися*), у литовській мові в дієсловах з префіксами або заперечною часткою *ne-*, афікс опиняється між префіксом або заперечною часткою та коренем (*sekasi – nesisekti, žąbaroti – išsižąbaroti, aprengti – apsirengti*). Джерельною базою для вибірки стали «Lietuvių kalbos žodynas (t. I–XX, 1941–2002): elektroninis variantas» (2005, atnaujinta versija 2018), «Граматичний словник української літературної мови. Словозміна» (2011), «Інверсійний словник української мови» (1985), «Український орфографічний словник» (2008), що дозволило здійснити відбір нормативних одиниць. Загалом групи зворотних дієслів за виявом суб'єктно-об'єктних відношень тотожні, проте в українській мові немає зворотних дієслів у значенні «разом із собою» (*neštis, vežtis, vestis*). В обох мовах наявні дієслова, які використовують тільки як зворотні (лит. *dairytis, ryžtis, rūpintis*; укр. *боятися, сміятися, спілкуватися, сперечатися*). Часто у литовській мові зворотні та незворотні дієслова використовують як синоніми (*klausytis – klausyti, sėstis – sėsti, bijotis – bijoti*). Є дієслова, які без префіксів є незворотними, а з префіксами можуть ставати зворотними (*valgyti – apsivalgyti, skaudėti – įssiskaudėti, gerti –*

pasigerti). Такі відмінності, безумовно, спричиняють численні помилки у мовленні українців, які опановують литовську мову. Вважаємо, що порівняльний аналіз категорії зворотности дієслів у литовській і українській мовах дозволить уточнити словникові списки зворотних дієслів, переглянути їхнє наповнення відповідно до сучасних мовних норм, укласти словник литовсько-український / українсько-литовський зворотних дієслів, який зможе задовільнити комунікативні потреби українців у вивченні литовської мови.

Ключові слова: *категорія зворотности, дієслово, литовська мова, українська мова.*

Ігор КОРОЛЬОВ

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Світлана ГРИЦЕНКО

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Дмитро СИЗОНОВ

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Екологія українського медіапростору: соціолінгвістичний аспект

Аналіз еколінгвістичного простору у контексті лінгвосинергетичної парадигми корелюється із принципами антропо-, дискурсо- і екоцентризму, що суголосне основним постулатом загальної семантики, теорії семіотичних систем і сфокусоване на вивченні когнітивно-дискурсивної екосистеми. Досліджуючи екологію мови, мовлення, дискурсу, вчені зважають на синкретичні зв'язки між природним і соціальним, що виявляється у взаємодії комунікативного простору з природою, фізіологією, психікою, когніцією, культурою, дискурсом, літературою, медіа, політикою, економікою. Відповідний методологічний ракурс дослідження є релевантним і для аналізу екології українського медіапростору, оскільки дозволяє визначити ступінь впливу медіаресурсів різних типів на формування як індивідуальної, так і колективної когнітивно-дискурсивної екосистеми реципієнтів. Учасниками проекту «Еколінгвістичні модуси дискурсивного простору України в європейському мультикультурному континуумі / Ecolinguistic Modes of Discursive Space of Ukraine in the European Multicultural Continuum» (<https://www.ecolinguist.philology.knu.ua>) проаналізовані дані, зібрані шляхом онлайн-анкетування, опитування та лінгвістичного інтерв'ювання; досліджено нормативно-правову базу щодо використання української мови в національному публічному просторі, наголошено на формуванні українськоцентричного мовного ландшафту медіапростору України для забезпечення позитивної динаміки соціального еколінгвістичного модусу, який відповідає як за домінантність, так і за популяризацію української мови у суспільстві. Когнітивно-дискурсивна екосистема і мовний ландшафт сучасного медіапростору України сформовані англо-, російсько-, і українськомовними інформаційними ресурсами, зафіксували домінантний характер українськомовного контенту (82%), що засвідчує практичні зміни в мовній політиці України. Розуміння екосистеми медіапростору респондентами є різноплановим і визначається низкою критеріїв: мова медіаресурсу, унормування української мови в медіатекстах, фаховість і професійність журналістів, контроль достовірності інформації, етика спілкування vs коментування в інтернеті та ін. З лютого 2022 р. простежується